

Plan van aanpak Samenwerking Schone Schelde

1. Aanleiding

Op 19 februari 2019 is door 30 partijen besloten om samen te werken in het Schone Schelde Samenwerkingsnetwerk. Hiertoe is een intentieverklaring ondertekend. De Westerschelde en Oosterschelde worden tezamen gezien als de Schelde. Langs deze wateren – van België, Brabant, Zeeland tot aan de Noordzee – vinden veel activiteiten plaats waarbij zwerfafval in het water kan belanden. Deels komt dit zwerfafval via het achterland en kleinere wateren terecht in de Schelde. Grote hoeveelheden zwerfafval bevinden zich in de waterkolom en de oevers. Dit is gebleken uit verschillende opruimacties vanaf afgelopen jaren door burgers en organisaties. Er is daardoor steeds meer inzicht ontstaan dat er grote hoeveelheden en verschillende type zwerfafval (veelal plastics) in de Schelde en langs de oevers van de Schelde aanwezig is. Dit zwerfafval is ongewenst in de Schelde en door samen te werken wordt een gezamenlijke bijdrage geleverd om het zwerfafval in de Schelde te verminderen dan wel te voorkomen en nog meer bewustzijn te creëren bij de inwoners. Begin 2021 is het totale aantal deelnemende partijen opgelopen tot 35.

Dit plan van aanpak beschrijft de organisatie en afspraken tussen de deelnemende partijen. Het is een levend document dat regelmatig zal worden geactualiseerd.

2. Doelstellingen

De hoofddoelstelling van het Samenwerkingsconvenant Schone Schelde is om het zwerfafval in en rond de Schelde te verminderen. Dit leidt enerzijds tot zichtbaar schoner water en schonere oevers en anderzijds tot een verminderde toestroom van afval richting de Noordzee.

Concrete resultaten waarop gestuurd wordt zijn:

- Inzicht krijgen in de soorten en hoeveelheden zwerfafval.
- Verminderen van het zwerfafval.
- Beter samenwerken in het voorkomen en opruimen van zwerfafval.
- Nog meer bewustzijn creëren bij de inwoners.
- De initiatieven die zijn ontstaan door burgerparticipatie verder faciliteren in hun acties.
- Samen slimmer communiceren.

3. Wat vinden we en wat gebeurt er al?

Om focus te krijgen op welke items en bronnen de Schone Schelde Samenwerking zich het best kan richten is een globale beleidscontext opgesteld. Hierbij is hetzelfde spoor als de Kader Richtlijn Marien gevolgd: wat vind je het meest (op de stranden) en welke regelgeving/beleid is er al (of komt binnenkort)?

Sinds 2016 zijn verscheidene kennistrajecten voor rivierafval en microplastics uitgevoerd. De onderzoeken rondom rivierafval hebben inzicht in items, hoeveelheden en bronnen gegeven. De eerste resultaten van het (citizen science) Schone Rivieren project (Schone Rivieren, 2019) laten zien dat

langs de oevers van Maas en Waal gemiddeld 496 stuks afval per 100 m rivieroever worden aangetroffen. De belangrijkste indicatieve bronnen zijn de industrie waaronder de plastic sector (op veel meetpunten zijn plastic korrels aangetroffen), de bouwsector en de transportsector (in het bijzonder binnenvaart), de zandwinning, verondieping van zandwinplassen (met bagger/grond waar ook plastic in zit) en recreatie (bewust of onbewust achtergelaten afval, vaak wegwerpplastic).

In het Schelde gebied is nog geen structurele monitoring voorhanden. Wel zijn een aantal studies bekend:

- Analyse (zwerf) afval langs rivieren (Afvalspiegel, 2017)
- Using citizens science and monitoring plastic debris on beaches along the eastern and western Scheldt (HZ 2019)
- Niels de Troyer – Occurrence and distribution of microplastics in de Scheldt River (Universiteit Gent, 2015)
- Burger en anekdotisch onderzoek naar aanwezigheid pellets (www.nurdleshunt.org.uk)
- Schone Rivieren Factsheet najaarsmeting 2020

De Schone Rivieren factsheet najaarsmeting 2020 is een eerste meting van oeverafval waarbij ook vier locaties in het Schelde gebied zijn opgenomen. Met Schone Rivieren is overleg hoe en op welke manier deze meting de komende jaren herhaald zal kunnen worden.

Op basis van deze (beperkte) studies kan geconcludeerd dat er de volgende speerpunten zijn:

- Beroepsvaart (diverse soorten touwen, purschuim/kit, en verpakkingen),
- Visserij (o.a. pluis),
- Consumenten afval (wegwerpplastics, snoep/voedselverpakkingen, blikjes, lolly stokjes maar ook plastic zak restanten) evenals peuken.
- Ofschoon het aanwijzen van microplastics bronnen lastig blijft, worden pre-production pellets (nurdles) in ieder geval veel aangetroffen. Ook piepschuim (EPS) dat afkomstig kan zijn uit meerdere bronnen zoals bouwplaatsen maar ook als consumenten afval (maaltijdboxen; snacks)).

De speerpunten wijken iets af van de Maas en Waal. Er zullen altijd wel Schelde specifieke zaken blijven (getijdeninvloed, meer visserij, grote plastic producenten, veel recreatie) die ertoe zullen leiden dat monitoring afwijkende resultaten laten zien t.o.v. monitoring in andere rivieren.

De aanpak van de items wordt grotendeels landelijk ontwikkeld en zal ook in het Schelde gebied worden toegepast, omgekeerd zullen ervaringen uit de regio een landelijke aanpak kunnen versterken. De landelijke ontwikkeling vindt vooral plaats via de implementatie van de SUP Richtlijn (item-gerichte bronaanpak), de Havenontvangstvoorzieningen Richtlijn (scheepvaart), het herziene (concept) KRM-programma van maatregelen en het Beleidsprogramma microplastics.

De pilots die nu bijvoorbeeld worden uitgevoerd in het kader van het project 'bronaanpak zwerfafval oevers' uit het beleidsprogramma microplastics gaan werkwijzen opleveren die terrein- en waterbeheerders en ook branches kunnen gebruiken om zwerfafval te voorkomen. Dit heeft betrekking op de aanpak stadskades, bedrijventerreinen, bouwplaatsen, recreatiestranden, beroeps(binnen)vaart,

recreatievaart en sportvissers. In 2021 ondersteunt RWS hen bij het borgen van deze werkwijzen in hun werkprocessen of via te sluiten convenanten.

Verder geldt er voor kleine plastic flesjes komt miv zomer 2021 statiegeld verplichting, voor blikjes mogelijk in 2022.

Andere landelijke maatregelen met invloed voor items specifiek voor Schelde gebied:

- 1) Beroepsvaart, inclusief binnenvaart: binnen het concept van het hernieuwde KRM-programma van maatregelen is een tweetal verkenningen opgenomen:
 - a. De pilot binnenvaart vanuit het project Bronaanpak, zal een beter beeld geven van de problematiek rondom zwerfvuil dat afkomstig is uit de binnenvaart. Wanneer de omvang van het probleem beter bekend is, kunnen er aanvullende maatregelen worden getroffen gedurende de periode 2022-2027.
 - b. Purschuim staat nu in de top 5 van meest gevonden afvaltypen. Dit type materiaal wordt veelal gebruikt door de scheepvaart voor diverse toepassingen. Verkenning naar mogelijkheden voor het nemen van maatregelen voor de aanpak hiervan. Mogelijk gaat dit verder dan alleen scheepvaart.
- 2) Beroepsvisserij: Samenwerkingsverband "Visserij voor een schone zee" waar specifieke aandacht aan visserijafval items wordt gegeven (inclusief Pluis en vistuig)
- 3) Plasticindustrie: versterken, uitbreiden, implementeren en handhaven Operation Clean Sweep

Gemeenten hebben een belangrijke rol in de aanpak van zwerfafval in het algemeen en daarmee ook in het voorkomen van (plastic) zwerfafval in rivieren. Samen met vertegenwoordigers van diverse gemeenten langs de Maas is door het Schone Rivieren project een overzicht gemaakt van handelingsperspectieven voor gemeenten. Ook gemeenten in het Schelde gebied kunnen hier gebruik van maken en hierover ervaringen uitwisselen en de preventiemaatregelen verder ontwikkelen.

4. Organisatie en coördinatie

Er zijn vier inhoudelijke pijlers, waarop de Schone Schelde zich richt:

1. Inzameling

Het **doel** hierbij is om langs en in de Schelde het zwerfafval (macro en micro) zoveel mogelijk op te zamelen (op te ruimen). Daartoe zullen **opruimacties** langs de Schelde, hetzij vanuit ieders eigen organisatie of vanuit een collectieve actie ingezet worden. Een keer per jaar (in maart) zal er een collectieve opruimactie langs de Schelde plaatsvinden. Het is ook denkbaar om **opvangtechnieken** incidenteel in te zetten om op bepaalde locaties het zwerfafval in te zamelen. In beide gevallen zal gekeken worden naar de grootste hotspots langs de Schelde. Het inzicht in de hotspots wordt verkregen door de opruimacties en visuele inspecties vanuit verschillende partijen (monitoring).

2. Monitoring

Het **doel** hierbij is om inzicht te verkrijgen in de locaties, hoeveelheid, type (macro/micro) en bronnen (veroorzakers) van het afval langs en in de Schelde. Op deze manier kan er gericht worden ingezet

op het inzamelen (handmatig dan wel technieken toe te passen) en in gezet worden op effectieve bronaanpak.

3. Voorkomen en Verwerken

Het **doel** hierbij is om te voorkomen dat er zwerfafval in de Schelde terecht komt. Hiertoe is het essentieel om inzicht te hebben in de huidige en mogelijke potentiële bronnen van het zwerfafval en op welke wijze (methodieken/communicatie) dit afval niet meer in de Schelde kan komen. Inzichten vanuit het inzamelen en monitoren is hiervoor essentieel. Ook is het geven van voorlichting aan de bronnen en het vergroten van het bewustzijn over het zwerfafval belangrijk. Daarbij is het belangrijk om mee te nemen op welke wijze de doelgroepen aangesproken kunnen worden om de beoogde gedragsverandering te realiseren.

Opmerking: Op dit moment is het ingezamelde zwerfafval langs en op de Schelde te zwaar vervuild om te scheiden, daarom zal deze werkgroep zich voornamelijk richten op het voorkomen en minder op verwerken.

4. Communicatie

Het **doel** hierbij is bewustzijn creëren en het activeren van de doelgroepen. Daarbij is het belangrijk om eerst inzicht te krijgen in de belangrijkste stakeholders en hun informatiebehoeften. Op deze manier kan er een gerichte kernboodschap worden ontwikkeld, die vervolgens wordt doorvertaald naar diverse communicatiemiddelen.

Coördinatie

Om de afspraken te kunnen organiseren is het belangrijk een kernteam te vormen, welke wordt ondersteund door een secretariaat. Financiering voor budget voor onderzoek, secretariaat, PR en educatie moet uit het netwerk komen. Het kernteam bestaat uit deelnemers vanuit de Provincie Zeeland, Zeeuwse Reinigingsdienst, IVN, KIMO, Haven van Antwerpen, Dow Benelux, Katoen Natie, Plastic Europe Netherlands, Schoon Zeeland, Doe mee Verlos de zee, Zero Plastic Rivers vzw en de Zeeuwse Milieufederatie en wordt voorgezeten door RWS.

Taken van het kernteam zijn:

- Ontwikkeling van een gezamenlijk plan van aanpak Schone Schelde.
- Besluiten/adviseren over voorstellen vanuit de werkgroepen – inclusief de financiële consequenties.
- Voortgang van de samenwerking monitoren.
- Toezien op de uitvoering van de taken (in de diverse werkgroepen).
- Kijken wat onder partners leeft, wat ze kunnen en wat ze nodig hebben.
- Zorgen voor uitbreiding van de samenwerking (en zo de slagkracht) met nieuwe partijen.
- Agendasetting voor centrale overleggen (met alle partijen).
- Agendasetting eventuele strategische overleggen (met bv directeuren/ gedeputeerden/ dijkgraaf etc.).
- Opdrachtgever van de taken van het secretariaat. Het secretariaat geeft in de regiegroep de terugkoppeling van o.a. de voortgang van de werkgroepen, lopende acties en de planning.

Gestreefd wordt om nauw samen te werken met het Schone Rivieren project, een samenwerkingsverband van IVN Natuureducatie, Stichting de Noordzee en de Plastic Soup Foundation, dat de ambitie heeft om in 2030 de rivierdelta plasticvrij te hebben. Hiertoe is een integrale aanpak ontwikkeld, die bestaat uit vier O's: opruimen, onderzoeken, ontdekken en oplossen. Deze aanpak is reeds in uitvoering langs Maas, Waal, IJssel en De Biesbosch, Hollands Diep en Haringvliet. En sluit goed aan op de werkgroepstructuur van de Schone Schelde Samenwerking. We moeten strategisch kijken hoe we elkaar kunnen versterken. Het wiel hoeft niet opnieuw uitgevonden te worden en we werken aan hetzelfde doel. Door actieve deelname vanuit Schone Rivieren in de verschillende werkgroepen kunnen de verschillende activiteiten in gang worden gezet en gefaciliteerd en de landelijk opgedane kennis worden gedeeld. Voor deze inzet zal wel budget vanuit het convenant beschikbaar moeten komen.

5. Planning 2021-2022

De deelnemers van het samenwerkingsconvenant Schone Schelde hebben voor 2021 en 2022 concrete gezamenlijke acties gedefinieerd. De jaarlijkse opruimactie vindt elk jaar plaats en ook wordt er elk jaar een bijeenkomst/ seminar voor alle deelnemers georganiseerd. Elk jaar wordt geëvalueerd welke maatregelen werken. Bijlage 2 toont de individuele inzet van de partijen.

De samenwerking Schone Schelde levert de volgende resultaten op:

- Meer betrokken inwoners van het Schelde gebied in kaart brengen die zich inzetten voor de aanpak van plastic zwerfafval in het water en door middel van bewustwording (ludieke acties en via media) én door mee te doen aan opruimacties en/of het citizen science onderzoek.
- Meer actieve bedrijven in het Schelde gebied in kaart brengen en overtuigen om zich in te zetten voor de aanpak van plastic zwerfafval
- Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een invangstelsel te (laten) plaatsen.
- Overzicht van hotspots van zwerfafval langs water in het gebied en de hoeveelheid zwerfafval, dat jaarlijks wordt opgeruimd van de rivieroever.
- Meer opvangpunten realiseren voor het afvoeren van zwerfafval en ophaalpunten materiaal en de infrastructuur van grijpers en zakken uitbreiden.
- Het actief benaderen van alle visserijhavens in de Schelde-regio en specifieke aandacht vragen en handelingsperspectieven geven voor visserijafval (inclusief pluus en vistuig).
- Een overzicht creëren van maatregelen voor de aanpak van lokale bronnen, die door gemeenten, provincie en waterschap worden genomen.
- Operation Clean Sweep (OCS) versterken, uitbreiden, implementeren en handhaven bij bedrijven in de plasticindustrie binnen de Schelde regio: in 2022 minimaal 10 ondertekenaars erbij voor OCS, verspreid over hele waardeketen (producenten, verwerkers, transporteurs, recyclers).
- Inventarisatie uitvoeren naar kennis en een overzicht creëren van de initiatieven omtrent monitoring die er momenteel zijn in Nederland en België.
- Bijdragen tot de monitoring van vervuiling van de Schelde-oeveren door afval in Nederland.
- Analyse en rapportage van het citizen science onderzoek naar samenstelling en hoeveelheid op oevertracés van 100m in het gebied. Eind 2021 en eind 2022 wordt een rapport uitgebracht, waarbij op basis van de resultaten ook een overzicht wordt gemaakt van de herkomst van de

veel gevonden items en aanbevelingen voor bronaanpak worden gedaan.

- Bijdragen tot de monitoring van vervuiling van de Schelde-oeveren door afval in België.
- Onderzoeken of en hoe het mogelijk is om een geautomatiseerd meet- en monitoringsysteem met betrekking tot riviervervuiling door macro-plastics te ontwerpen, te bouwen en te implementeren.
- Resultaten van monitoring gebruiken om bewustwording te creëren.
- Opstellen van een gezamenlijk communicatieplan en in kaart brengen van contactpersonen voor communicatie per deelnemende organisaties.

Bijlage 1 Deelnemende partijen en inzet werkgroep

Organisatie	Kernteam	Inzameling	Voorkomen/ Verwerken	Monitoring	Communicatie
Overheid					
1. Rijkswaterstaat, Zee en Delta	X VZ		x	x	X VZ
2. Waterschap Scheldestromen		x			
3. Provincie Zeeland	x			x	
4. Gemeente Noord-Beveland					
5. Gemeente Schouwen-Duiveland		x			
6. Gemeente Veere		x			
7. Gemeente Reimerswaal		x			
8. Gemeente Borsele					
9. Gemeente Vlissingen					
10. Gemeente Hulst					
11. Gemeente Terneuzen					
12. Gemeente Sluis					
13. Zeeuwse Reinigingsdienst	X		x		
14. KIMO (vertegenwoordiging kustgemeenten)	X	x			x
Kennisinstituut					
15. HZ University of Applied Sciences		x	x	x	
Havens					
16. North Sea Port				x	
17. Haven van Antwerpen	X				
Bedrijven					
18. Damen Yachting		x			x
19. Dow Benelux	X		x		x
20. Trinseo			x		
21. Plastics Europe Netherlands	X		x VZ		
22. Katoen Natie	X		x		
23. Ravago			x		
24. Sabic*			x		
NGO's					
25. Natuurmonumenten		x			
26. NME Schouwen-Duiveland		x			
27. Milieu Educatie Centrum De Bevelanden		x			
28. IVN / Stichting de Noordzee	x	x		x	
29. Nationaal Park Oosterschelde					

30. Staatsbosbeheer					
31. Doe mee Verlos de zee	x	x			
32. Zeeuwse Milieufederatie	x	x	x		
33. Zero Plastic Rivers vzw	x	x	x	x VZ	
34. Schoon Zeeland	x	x VZ			x
35. De Bende van het Strand/ De strandkorrel*					

* heeft het convenant nog niet ondertekend. / Vz= voorzitter van de werkgroep

Bijlage 2 Inzet en acties van deelnemende partijen

Hieronder volgt een samenvatting van de uitvraag naar de inzet en acties van de deelnemende partijen.

Algemeen

Alle partijen werken *individueel* mee:

- haar/zijn eigen acties om het zwerfvuilprobleem aan te pakken uit te breiden dan wel te intensiveren

Alle partijen werken *collectief* mee:

- aan de jaarlijkse opruimactie langs de Schelde in maart.

RWS werkt mee aan het faciliteren van Schone Rivieren samenwerkingsverbanden; deelname in vele netwerkgroepen over zwerfvuil

RWS werkt mee aan het faciliteren Green Deals Schone Stranden en Visserij voor Schone zee.

Daarnaast is ook KIMO betrokken bij het secretariaat van de Green Deal Schone Stranden en de Green Deal voor een Schone zee.

Inzameling

Vrijwilligers faciliteren

- De deelnemende **gemeenten** (Gemeente Veere, Gemeente Noord-Beverland, Gemeente Reimerswaal, Gemeente Vlissingen, Gemeente Schouwen-Duiveland) en RWS faciliteren om vrijwilligers binnen haar gemeenten te enthousiasmeren voor de opruimacties Schone Schelde.

Opruimbenodigdheden

- De deelnemende **gemeenten** (Gemeente Veere, Gemeente Noord-Beverland, Gemeente Reimerswaal, Gemeente Vlissingen, Gemeente Schouwen-Duiveland) faciliteren met prikkers en vuilniszakken bij opruimacties langs de Schelde.
- De Gemeente Schouwen-Duiveland faciliteert daarnaast ook peukenbakjes op het strand (rookvrij strand Renesse).

Structurele inzameling

- The Great Bubble Barrier wil graag op een locatie in de Schelde structureel zwerfafval uit de Schelde inzamelen.
- In de Gemeente Reimerswaal zijn er duidelijke hotspots gedefinieerd die in de gaten gehouden worden en waar extra wordt opgeruimd.
- De Gemeente Vlissingen, Damen Yachting, Hogeschool Zeeland en Doe Mee Verlos de Zee en Stichting Strandexploitatie Veere (SSV) organiseren driemaal in de maand een 2-uur durende schoonmaakactie die plaatsvindt in de binnenhaven van Vlissingen, het Kanaal tussen Middelburg en Vlissingen en op een strand binnen de Gemeente Vlissingen.

- De Gemeente Vlissingen leegt ook dagelijks de twee Seabins die in de eerste en tweede Binnenhaven geplaatst zijn.
- De Gemeente Vlissingen faciliteert een groep die onder toezicht van de reclassering staat om eenmaal in de maand de taluds in de Binnenhaven schoon te maken.
- Natuurmonumenten ruimt jaarrond in hun eigen gebieden en directe omgeving op.
- Doe Mee Verlos de Zee zorgt voor het opruimen in de buurt en het juten van afval op stranden.
- Staatsbosbeheer neemt tijdens het reguliere werk of excursies in de eigen gebieden zwerfvuil wat wordt aangetroffen mee.
- De Zeeuwse Reinigingsdienst verzorgt op dit moment het machinaal vegen voor de gemeenten Noord-Beveland, Kapelle, Sluis en Hulst.
- Waterschap Scheldestromen zet Kantonniers in die zwerfvuil langs wegen, waterkeringen en waterlopen opruimen.
- In de Provincie Zeeland ruimen provinciale kantonniers ook zwerfvuil langs de provinciale wegen en terreinen op.
- In de Gemeente Veere doen mensen met afstand op de arbeidsmarkt eenmaal per jaar een opruimactie op de Neeltje Jans
- Bij de Gemeente Reimerswaal/ Betho ruimen medewerkers dagelijks zwerfafval op.
- Katoen Natie geeft aan dat het bedrijf het gebied dagelijks netjes onderhouden wordt door een team. Dit wordt opgevolgd met dagelijkse, wekelijkse en maandelijkse housekeeping rondes zoals beschreven in het HSEQ-beleid.
- De Haven van Antwerpen organiseert met Natuurpunt jaarlijks de opruimactie Galgeschoor waarbij vrijwilligers van de HVA-gemeenschap in een stuk natuur aan de Schelde zwerfvuil opruimen.
- DOW organiseert 2x per jaar een opruimactie. Eenmaal sluiten ze aan bij de Schone Schelde opruimacties en andermaal hebben ze een wereldwijde DOW opruimactie "Pulling our weight".

Afvoer afval

- Rijkswaterstaat en de deelnemende gemeenten hebben aangegeven om het afval bij opruimacties af te voeren.
- Rijkswaterstaat kan tot 2022 de Zwerfafvalophaalregeling (ZOR) hiertoe inzetten.
- De Gemeente Reimerswaal faciliteert ook eventuele begeleiding door de buitendienst bij de opruimacties

Opruimacties coördineren

- Schoon Zeeland coördineert de jaarlijkse opruimactie.

Monitoring

- Inzicht in hotspots langs de Schelde wordt verkregen uit programma's vanuit Rijkswaterstaat dan wel opruimacties van de partners.
- De Gemeente Reimerswaal heeft recent zwerfafvalmeting laten uitvoeren door De Afvalspiegel en scoren een 9,1 als gemiddeld rapportcijfer.
- Waterschap Scheldestromen neemt deel aan het landelijke TRAMP-onderzoek naar effecten en monitoring van microplastics in water.

- De Provincie Zeeland heeft een onderzoek lopen waarbij er een inventarisatie van plastic zwerfvuil hotspots in de binnendijkse wateren van provincie Zeeland wordt gemaakt. Het doel is om iets te kunnen zeggen over de problematiek en hoe die er uit ziet/ of dat er wel is in de binnendijkse wateren van Zeeland.
- De Gemeente Schouwen-Duiveland heeft actieplan opgesteld waarbij monitoring een onderdeel is die een goed beeld moet geven van het zwerfafval in de gemeente en de effecten van de gezamenlijke aanpak.
- Plastics Europe is betrokken bij het Schone Rivieren project (monitoring)
- Zero Plastic Rivers vzw werkt aan projecten op het vlak van meten en monitoring. In samenwerking met de Universiteit van Antwerpen wordt er een doctoraatsonderzoek uitgevoerd om de plasticflux van de schelde te kwantificeren. Daarnaast wordt er met de KULeuven en Fujitsu een partnerschap opgezet omtrent geautomatiseerde meetsystemen.

Kennisontwikkeling/onderzoek

- RWS onderzoekt de aanwezigheid van microplastics en het plaatsen van vangarmen.
- Waterschap Scheldestromen werkt mee aan een inventariserend onderzoek van de Provincie Zeeland en onderzoekt i.s.m. studenten de ecologische voetprint van Damen Yachting.

Voorkomen en Verwerken

- RWS werkt aan de verbetering van het afvalbeheer op de locaties in het RWS-areaal waar RWS al verantwoordelijkheid draagt, zoals bij bijvoorbeeld wegbermen en stuwen/sluizen.
- De Gemeente Schouwen-Duiveland doet aan gebiedsoptimalisatie, zoals het juist plaatsen van afvalbakken en voldoende zichtbaarheid. Daarnaast nemen ze maatregelen tegen drijfvuil in het water.
- De Gemeente Reimerswaal zorgt voor een goede dekking van openbare afvalbakken.
- Ook Katoennatie heeft de nodige vuilbakken op de terminal geplaatst en heeft een systeem van seingeving, zodat er minimaal zwerfvuil ligt.
- De Zeeuwse Reinigingsdienst verzorgt op dit moment het machinaal vegen voor de gemeenten Noord-Beveland, Kapelle, Sluis en Hulst.
- De Haven van Antwerpen beschikt over een afvalboot (De Condor) dat dagelijks wordt ingezet om het marien zwerfvuil uit de dokken te verwijderen. Daarnaast is er in het najaar van 2019 voor een specifieke hotspotlocatie van marien zwerfvuil een plasticvanger geïnstalleerd dat het aangespoelde zwerfvuil permanent zal opvangen. Ook sponsort de HVA Fishing for Litter voor de Vlissingse vissersvloot door hen te voorzien van afvaltassen en de afvoer van het ingezamelde materiaal.
- De Haven van Antwerpen, de Gemeente Vlissingen en Oceanwide Expeditions werken samen aan de aanschaffing van een Seabin: een drijvende prullenbak die drijvend afval uit het water filtert.
- Damen Yachting en Doe Mee Verlos de Zee plaatsen een grote rubbish bin bij Panta Rhei.
- DOW is betrokken bij de wereldwijde deelname aan The Alliance to End Plastic Waste, die zich richt op het aanpakken van de plasticsoep problematiek in voornamelijk Azië.
- The Great Bubble Barrier heeft een systeem ontwikkeld dat plastic uit stromende waterwegen afvangt.

- KIMO is betrokken bij het Fishing for Litter project.

Bronaanpak

Benaderen scholen

Het benaderen van scholen en het geven van voorlichting op scholen wordt gedaan door de verschillende gemeenten en Doe Mee Verlos de zee.

- Doe mee Verlos de Zee vertelt het verhaal van zwerfvuil op basisscholen namens Schoon Zeeland.
- De Gemeente Noord-Beveland werkt aan bewustwording en educatie op scholen en verenigingen.
- De Gemeente Schouwen-Duiveland heeft een Schoon challenge met een middelbare school en heeft daarnaast 10 locaties voor Verlos de zee-kisten met adoptie scholen.
- De Gemeente Vlissingen faciliteert scholen met materiaal op scholen en kinderopvang zodat zij actief bezig zijn en bewust worden van de schade die zwerfvuil de natuur toebrengt.
- NME Schouwen-Duiveland richt zich op educatie rondom zwerfafval
- Ook MEC De Bevelanden richt zich op educatie voor basisscholen, kinderopvang en het voortgezet onderwijs rondom zwerfafval.
- Zero Plastics Rivers geeft in, onder andere Antwerpen en Leuven, op scholen presentaties over plastics in rivieren.

Benaderen bezoekers

- Het Nationaal Park Oosterschelde wil een communicatieplatform bieden voor de bezoekers van de Schelde over het zwerfafval.

Inzicht problematiek

- DOW wil graag betere informatie geven over plastic
- RWS houdt de website bij met kennisvoorlichting over zwerfvuil en de Geowebsite
- Zero Plastics Rivers informeert mensen en organisaties in Vlaanderen over de problematiek en om hen te motiveren om rivieroever plasticvrij te houden.

Verbeteren van het voorlichtingsmateriaal

- De gemeente Noord-Beveland geeft aan dat zij promotiemateriaal willen verzorgen.

Verbeteren voorlichtingscampagne

- De Gemeente Veere en de Gemeente Schouwen-Duiveland geven aan zich in te willen zetten voor Riverso een betere voorlichtings- /bewustwordingscampagne over zwerfafval.
- De Gemeente Schouwen-Duiveland wil schone winkelgebieden stimuleren d.m.v. deelname aan verkiezing.

Aanspreken bedrijven/bronnen

- RWS faciliteert bij de bronaanpak d.m.v. opschalen van pilots die de d.m.v. grootste bronnen van zwerfvuil aanpakken.

- De Zeeuwse Reinigingsdienst is verbonden in de Commissie Beheer Openbare Ruimte (BOR) van de Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD) Dit is de brancheorganisatie voor afvalinzamelaars in Nederland en is betrokken bij programma's als Nederland Schoon en is daarnaast van invloed op de beleidsvorming op het vlak van beheer en onderhoud van de openbare ruimte.
- Plastics Europe promoot en ondersteunt preventieve acties bij hun leden. Daarnaast zijn ze actief in de opvolging van Operation Clean Sweep (Zero pellet loss).
- Ook DOW is betrokken bij Operation Clean Sweep om te voorkomen dat plastic pellets vanuit de operatie en logistiek in de omgeving terecht komen.
- Om de bewustwording en de betrokkenheid van de havengemeenschap te verhogen, heeft de Haven van Antwerpen tijdens de opruimactie Galgeschoor de Port Clean Up-campagne gelanceerd waarbij bedrijven ondersteunt worden om zelf actie te ondernemen.